

Den sidste sag på dagsordenen var:

**7) Første behandling af lovforslag nr. L 17:
Forslag til lov om ændring af lov om forbud
mod privates tv-overvågning m.v. (Offentlige
myndigheders tv-overvågning).**

Af justitsministeren (Frank Jensen).
(Fremsat 6/10 99).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Lotte Bundsgaard (S):

Vores verden udvikler sig hele tiden. Ny teknologi og udvikling af teknologien kræver, at vi ændrer vores lovgivning, og udbredelse af teknologien gør, at vi skal stille nye krav til, hvordan man bruger den nye teknologi, og at vi skal vedtage nye love. Det er det, lovforslaget om forbud mod privates tv-overvågning handler om.

I de sidste år er det blevet mere og mere almindeligt at installere overvågningsudstyr i butikker, på virksomheder og i en vis udstrækning på offentlige arbejdspladser. Sidste folketingsår vedtog vi en opstramning af loven om privates tv-overvågning, der gjorde, at vi skabte en balance mellem på den ene side arbejdsgivernes mulighed for at sikre virksomhedernes varer mod tyveri og butikkens ansatte mod overfald og på den anden side en sikring af den enkelte ansattes personlige integritet.

Under behandlingen af lovforslaget var der enighed om, at offentligt ansatte principielt skulle have den samme retsbeskyttelse. Justitsministeren tilkendegav derfor over for Retsudvalget, at der ville blive fremsat et lovforslag i den kommende, altså indeværende, samling, som også omfatter offentligt ansatte. Det er det lovforslag, vi skal behandle i dag.

I Socialdemokratiet er vi glade for, at lovforslaget er blevet fremsat så tidligt i samlingen. Vi mener, at der også på dette område på samme måde som ved vedtagelsen af lovforslaget om private arbejdspladser er to ting, som vi skal sikre og afveje over for hinanden. På den ene side skal offentligt ansatte sikres imod unødigt og skjult overvågning, og på den anden side skal politiet stadig kunne arbejde med skjult overvågning, og kriminalforsorgen skal kunne bruge overvågning i deres arbejde med retshåndhævelsen.

I Socialdemokratiet mener vi, at der i lovforslaget er fundet en fin balance, hvor overvågning foretaget af politiet og kriminalforsorgen fritages fra loven. Vi mener også, det er godt, at det foreslås, at informationskravet skal gælde på både de områder, hvor der er offentlig adgang, og de områder, hvor der ikke er offentlig adgang.

Endelig mener vi i Socialdemokratiet, at det er fint, at det klart defineres, hvornår der skal informeres om overvågning i private hjem, således at ansatte, der er fast ansat eller mere regelmæssigt udfører arbejde af en vis udstrækning i private hjem, opnår den samme retsbeskyttelse mod skjult tv-overvågning, som ansatte i den offentlige eller private sektor har, efter vedtagelsen af lovforslaget.

I Socialdemokratiet kan vi derfor tilslutte os lovforslaget.

Karsten Nonbo (V):

Meget har ændret sig, siden jeg på Venstres vegne under behandlingen af lovforslag nr. L 38 om privates tv-overvågning af private arbejdspladser spurgte om offentlige arbejdsgivers rolle over for offentligt ansatte. Hvem ville da have troet, at Venstre kæmpede for offentligt ansatte?

Justitsministeren svarede dengang på mit spørgsmål nr. 6, at han ikke kunne støtte et ændringsforslag om, at loven – hverken helt eller delvis og selv med en række undtagelser – også skulle omfatte offentlige myndigheders tv-overvågning. Ministerens begrundelse var, at det offentlige er under politisk ledelse, og at man blot kan rette henvendelse til disse, hvis der føres en dårlig personalepolitik.

Når Venstre kæmper for de offentligt ansatte, er det ikke for at øge antallet af offentligt ansatte, men for at skabe lighed for loven. Og når justitsministeren har ændret mening, er det kun glædeligt, og det tjener til hans ære og respekt, at han fremsætter dette lovforslag mere eller mindre på Venstres foranledning.

Venstre støtter jo selvsagt lovforslaget og også skiltkravet ved offentlige myndigheders tv-overvågning af lokaler, hvortil der er almindelig adgang for publikum. Det må være en naturlig analogi, så jeg vil slutte af med at sige tak til ministeren for fremsættelsen af lovforslaget.

Jens Heimburger (KF):

Det Konservative Folkeparti støtter også justitsministerens forslag.

Når vi er tilhængere af, at personale må videoovervåges med det formål at bekæmpe tyveri af såvel virksomhedens som de ansattes ejendele og for at virke præventivt mod voldelige røverier, vil vi naturligvis gerne give ansatte, såvel offentlige som private, den beskyttelse, at de på forhånd er orienteret om en sådan overvågning.

Man kan vel sige, at dette forslag er et godt eksempel på, at vi hele tiden skal sikre, at den teknologiske udvikling ikke må misbruges af offentlige eller private organisationer til at overvåge den enkelte borger uden på forhånd at give et varsel herom, så vi støtter forslaget.

Aage Frandsen (SF):

Som det allerede er fremgået af andre ordføreres indlæg, er dette lovforslag jo en udløber af behandlingen af det lovforslag, som vi vedtog i sidste samling vedrørende overvågning af private ansattes og private virksomheders forhold, og vi kan jo selvfølgelig 100 pct. støtte dette forslag.

Vi gav også udtryk for i forbindelse med udvalgsbehandlingen, at vi ønskede udvidelse af denne lovgivning til også at omfatte offentlige arbejdspladser; men vi havde fuld forståelse for, at ministeren mente, at man var nødt til at lave en selvstændig lovgivning, for at man ikke bare sådan med en hurtig beslutning lavede et ændringsforslag i sidste folketingsamling, og derfor synes jeg, det er godt, ministeren er kommet med dette lovforslag. Det er jo et af mange eksempler på, at vi har et hensyn at tage, både til borgernes retssikkerhed og den almindelige frihed med hensyn til at skulle overvåges.

Der er også et andet hensyn at tage, nemlig hensynet til, at man skal undgå og forebygge en række ting, som er i strid med lovgivningen. Men her er der jo tale om en sikring af borgernes retssikkerhed, at den teknologiske udvikling medfører, at andet og mere kan lade sig gøre i dag end tidligere, tages der også højde for i dette lovforslag.

Vi støtter 100 pct. lovforslaget.

Peter Skaarup (DF):

I Dansk Folkeparti vil vi i lighed med, hvad vi sagde under førstebehandlingen af forslaget i

sidste folketingsamling, sige, at vi støtter et forslag som dette her.

Vi synes, det er helt rigtigt, at i situationer på f.eks. offentlige arbejdspladser, hvor der sker videoovervågning, tv-overvågning, har medarbejderne selvfølgelig et krav på at vide, at der i det rum eller på det sted foregår en sådan overvågning. Derfor synes vi, det er fornuftigt, at justitsministeren har fremsat forslaget, og vi synes også, at de tilføjelser, der er kommet til på baggrund af Retsudvalgets lovforberedende arbejde, er fornuftige, og vi støtter den måde, forslaget er strikket sammen på.

Der er måske nogle ting, vi under udvalgsarbejdet stadig godt vil kigge lidt på, f.eks. om skiltningen er tilstrækkelig synlig. Er det sådan, at medarbejderne kan se et skilt af en tilstrækkelig størrelse, eller er det i miniatureudgave? Hvis det er det, skal man prøve at se på, om der kan laves nogle mere faste regler, for det skal være sådan, at det er helt synligt for den enkelte, at man bliver overvåget.

Noget andet, vi også godt vil have belyst, er spørgsmålet, om der, når der er et skilt med besked om overvågning, også er et krav om, at der bliver overvåget. Kan medarbejderen f.eks. forvente, at hvis der bliver begået et overfald eller et indbrud, vil den pågældende altid kunne gå tilbage i yderste nødstilfælde og se, hvad der rent faktisk foregik? Det er også et interessant spørgsmål, som vi vil sørge for bliver belyst i udvalgsarbejdet.

Vi er ikke af den opfattelse, at man alle mulige steder rundt omkring i landet skal etablere tv-overvågning eller videoovervågning, og hvis vi ser lidt ud over selve forslaget, der sikrer, at man kan se, at der bliver tv-overvåget – altså at der er skiltning om det – skal vi nok passe på, at det ikke bliver alle mulige steder, en sådan overvågning finder sted.

Vi synes dog, der er behov for det i forbindelse med f.eks. vold og overfald. Vi kunne meget vel forestille os, at man i nogle af de store byer, hvor man ved, at der kan ske overfald på visse sorte steder eller sorte pletter, meget vel kunne lave en form for tv-overvågning, ligesom det er tilfældet i trafikken. Det kunne f.eks. være på Nørrebro i København, eller det kunne være i Vollsmose på Fyn, hvor vi ser nogle grove overfald på visse bestemte steder. Lad os da sørge for, at der bliver overvåget nogle få timer, når mørket bryder frem.

Vi synes, at der ligger nogle præventive virkninger i en sådan tv-overvågning, men vi er

helt afgjort af den opfattelse, at man skal passe på, at samfundet ikke bliver overvåget i alle ender og kanter. Så er vi fremme ved det overvågningssamfund, som George Orwell talte så meget om i sine værker, og det er vi bestemt imod. Men vi mener, at i forbindelse med volds kriminalitet kunne det være en god idé, at man overvågede.

Sonja Albrink (CD):

Forslaget er jo en opfølgning på den ændring af loven, som blev vedtaget i den seneste folketingsamling, og hvor der fra stort set alle partier blev fremsat ønske om, at offentlige myndigheders tv-overvågning af principielle grunde også blev reguleret.

I CD er vi derfor særdeles tilfredse med, at justitsministeren nu fremsætter dette forslag. Tv-overvågning er og bliver en kilden sag. Kameraet bliver mindre og mindre og bliver bedre og bedre skjult, og selv om der i straffeloven er bestemmelser til at imødegå den groveste form for tv-overvågning og fotografering, bør der også være nogle klare regler for den mindre indgribende tv-overvågning. Denne generelle holdning til beskyttelse af intimsfærerne har jo også givet sig udtryk i den ændring af retsplejeloven om visse efterforskningskridt, som blev vedtaget for ikke særlig lang tid siden. Her er jo endda tale om tv-overvågning, fotografering og observation i retshåndhævelsesøjemed, og derfor skal der naturligvis også være nogle generelle regler for det offentliges brug af tv-overvågning i anden sammenhæng.

Vi er selvfølgelig også tilfredse med, at politiets tv-overvågning ikke foreslås omfattet af skiltningspligten. Men hvor langt strækker denne undtagelse sig? Strækker den sig ud over overvågning i retshåndhævelsesøjemed? Og hvis det er tilfældet, betyder det så, at ansatte i politiet som den eneste personalegruppe i Danmark ikke vil kunne nyde denne lovs beskyttelse på deres arbejdsplads? Eller er henvisningen i bemærkningerne til lovforslaget til justitsministerens besvarelse af udvalgs spørgsmål nr. 6 til lovforslag nr. L 38 fra den seneste folketingsamling virkelig tilstrækkelig til at præcisere, at undtagelsen i den foreslåede § 3 a, stk. 2, kun gælder politiets tv-overvågning i retshåndhævelsesøjemed?

I CD er vi ydermere tilfredse med, at det forbud, der gælder for privates tv-overvågning af offentlig vej, ikke også udstrækkes til at gælde

det offentlige. Et sådant forbud ville efter vores opfattelse være at gå for vidt.

Det korte af det lange er altså, at vi i CD er positivt indstillet over for dette forslag.

Elisabeth Arnold (RV):

Tv-overvågning er blevet en del af dagliglivet i Danmark. Desværre, må man sige.

Grundene til, at udviklingen er gået den vej, er velkendte. Tyverier og røverier ved tankstationer, fra banker og i butikker har taget et omfang, som er utåleligt. Teknikkens udvikling gør det til gengæld muligt at overvåge udsøgte områder både effektivt og diskret.

Overvågning er ubehagelig som princip. For fredelige borgere kan det imidlertid være en betryggelse, fordi man ved, at overvågning forebygger forbrydelser, både berigelsesforbrydelser og forbrydelser af personfarlig karakter.

Ud over den forebyggende virkning er der naturligvis lettelsen af politiets opklaringsarbejde, når der så alligevel begås kriminalitet. Der er derfor gode grunde til, at både private og offentlige virksomheder ønsker at overvåge specielle områder af deres forretning eller institution.

Folketinget vedtog i sidste samling, at private arbejdsgivere kun måtte foretage overvågning, hvis der udtrykkeligt blev gjort opmærksom på det ved skiltning. Et helt rimeligt hensyn til de ansatte, der hver dag skal udføre deres arbejde under overvågning. De har naturligvis krav på at vide, i hvilke områder af virksomheden der finder overvågning sted. Dette lovforslag udstrækker den samme retsbeskyttelse til medarbejdere på offentlige arbejdspladser.

Det Radikale Venstre støtter lovforslaget.

Søren Søndergaard (EL):

Jeg kan ikke tilføje så meget til det, adskillige ordførere allerede har sagt. Det er en helt rimelig og nødvendig ligestilling af offentlige arbejdspladser. Derfor støtter vi lovforslaget fuldstændigt.

Der er dog en enkelt ting, som jeg godt kunne tænke mig at spørge om, for nu har jeg siddet dernede og læst grundigt ikke mindst på definitionen af, hvad der forstås ved tv-overvågning. Derfor kunne det være lidt interessant at høre fra justitsministeren, bare for klarhedens skyld og til forståelse af lovforslaget, om det så indebærer, at der f.eks. her i Folketinget skal være mærkning af, at der er tv-overvågning.

Så vidt jeg forstår, er det ministeren, der i bekendtgørelser skal give nærmere retningslinjer for det, og jeg kunne egentlig godt tænke mig at få det spørgsmål afklaret, for jeg synes, at når man læser lovforslaget, er det faktisk en lille smule uklart, hvordan man forstår tv-overvågning.

Jann Sjørnsen (KRF):

Fra Kristeligt Folkepartis side er der også fuld opbakning til lovforslaget, idet vi jo selvfølgelig mener, at offentligt ansatte principielt bør nyde den samme retsbeskyttelse som ansatte i den private sektor, når det gælder information om tv-overvågning på arbejdspladser.

Jeg kan sådan set holde med det og sige, at vi fuldt ud kan tilslutte os lovforslaget.

Tom Behnke (FRI):

Jeg skal ikke gentage alle de mange gode argumenter, der har været for forslaget her, men blot tilkendegive, at Frihed 2000 også støtter lovforslaget.

Og så blot den ene tilføjelse, at jeg synes, Venstre skulle have holdt sig for god til at tage æren for, at forslaget her bliver fremsat. Der var i Folketinget enighed om, at det ikke kun var en lov, der skulle gælde for privates tv-overvågning, men også for det offentlige.

Det var der som sagt enighed om i Folketinget, så derfor er det jo ikke nogen overraskelse, at forslaget her bliver enstemmigt vedtaget.

Justitsministeren (Frank Jensen):

Jeg tror, at forslaget her vil få en meget let gang på jorden.

Når det drejer sig om den kommende udvalgsbehandling – også i forlængelse af det, hr. Behnke var inde på, nemlig at det er en tilkendegivelse fra et samlet Retsudvalg, der har ført dette lovforslag frem til Tinget til behandling her i dag – vil jeg sige, at den tilkendegivelse, jeg kom med til Folketingets Retsudvalg, var, at jeg ville gå i gang med at forberede et lovforslag og kunne fremsætte det i denne samling.

Hr. Nonbo syntes, det var interessant at trække et svar frem, jeg tidligere havde givet i forbindelse med lovbehandlingen i sidste samling, hvor det drejede sig om private virksomheders forbud mod skjult tv-overvågning. Det var jo på baggrund af, at det i hele debatten om den skjulte tv-overvågning var et problem, der

kom fra den private sektor, fra detailhandelen, hvor personalet følte det krænkende for dets retssikkerhed, at der ikke var et krav i lovgivningen om, at butiksindehaveren, arbejdsgiveren, skulle fortælle dem det eller skilte med det, når der fandt tv-overvågning sted i den del af forretningen, hvortil der ikke var offentlig adgang, altså i baglokalet og i personalefaciliteterne bag butikken. Det fik vi lovgivet om i sidste samling sådan, at der nu her er et forbud mod hemmeligholdt tv-overvågning.

For så vidt angår den offentlige sektor, tilkendegav jeg i sidste samling, at vi ville lave et lovforslag og sende det til høring, og det har vi gjort. Høringen har så medført, at lovforslaget her ikke alene vedrører tv-overvågning i den del, som alene personalet har adgang til, men også tv-overvågning på den anden side af skranken, hvortil der er offentlig adgang. Så lovforslaget her regulerer altså overvågning både bag skranken og foran skranken, og begge steder skal der skiltes, sådan at det både er et forbud, der kommer de ansatte til gode, og også, om jeg så må sige, brugere og klienter i den del af den offentlige sektor, hvortil der er offentlig adgang.

Man kan sige, at der altså er sket en forbedring af lovforslaget gennem den høring, og det siger jo sig selv, at det har været godt, at vi både har givet os den tid til at tænke os om, og at vi også gennem høringen har givet folk mulighed for at reagere på lovforslaget.

Hr. Søren Søndergaard stillede mig et konkret spørgsmål, som vedrørte Folketinget, nemlig om Folketinget skulle være undtaget fra lovgivningen. Det spørgsmål har jeg forelagt Folketinget, og Folketingets ledelse har ikke ønsket at være undtaget fra lovgivningen, så Folketinget er omfattet af lovgivningen her.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Den fg. formand (Gitte Seeborg):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden

Den fg. formand (Gitte Seeberg):
Der er ikke mere på dagsordenen.

Folketingets næste møde afholdes i morgen,
torsdag den 28. oktober 1999, kl. 10.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til
den dagsorden, der er opslået i salen.

Mødet hævet kl. 17.21
